

IDENTIFICEREN vs VERTOLKEN

© Copyright 2013 Paul Dekker

Er wordt gezegd dat een acteur geïdentificeerd is met zijn rol – niets kan minderwaar zijn dan dat. Een acteur is allerm minst geïdentificeerd met de rol, daar hij hoe dan ook de acteur is en blijft die een rol enkel en alleen kan vertolken. Indien de acteur zich wel met zijn rol zou kunnen identificeren – iets wat realistisch gezien een onmogelijkheid is – dan zou hij die rol niet meer vertolken maar zijn. De rol zijn is technisch geheel uitgesloten daar er altijd een acteur nodig is om de rol te interpreteren, uit te beelden, weer te geven, uit te leggen, te vertalen, te duiden, in te vullen, te lezen, te verklaren, te verzinnelijken, op te voeren, te vertonen, voor te dragen, te showen, weer te geven of eenvoudig om te acteren.

Om een rol te kunnen vertolken moet de acteur zich indenken in de rol en zich het gedrag van de rol eigen maken. Dit indenken en het gedrag eigen maken, vraagt van de acteur een voortdurende activiteit om dit te bewerkstelligen en dus te doen. Indien de acteur zich echt zou kunnen identificeren dan zou hij de rol zijn, en zou hij vervolgens geen activiteiten meer te hoeven te ondernemen om de rol op te wekken en in stand te houden.

Het vraagt van de acteur onophoudelijk actief denken en handelen, om zijn rol te herinneren en er naar te handelen – iets wat bij geïdentificeerd zijn niet nodig zou zijn, daar men in dat geval al is wie men is en men de dingen daarom vanzelf zou doen, als diegene die men al is. Zo gauw de acteur dus niet meer aan de rol denkt en er niet meer naar handelt, verliest hij elk contact met de rol en verdwijnt deze als sneeuw voor de zon.

Het meest sluitende bewijs dat een acteur zich niet kan identificeren met de rol is dit: de rol kan niet bestaan zonder de acteur maar de acteur bestaat wel zonder de rol. Als een acteur zijn rol vertolkt is er altijd een ‘derde’ die dit waarneemt, en dat is de acteur zelf. Een acteur is ontegensprekelijk de getuige van z’n eigen acteren.

De acteur is te vergelijken met een spin die zijn eigen web spint met secreties uit z’n eigen lichaam. Zo spint de acteur op basis van het toneelstuk zijn rol, en dit doet hij met de gedachten voortkomend uit zijn eigen denken en met de handelingen voortkomend uit zijn eigen lichaam.

Daar acteren handelend denken is, zal de acteur moeten denken als de rol en handelen als de rol, zo belichaamt de acteur de rol, op het toneel zowel als voor de camera.

Na elke voorstelling ‘vermoordt’ de acteur als het ware de rol in zichzelf, om deze weer tot leven te wekken bij de volgende voorstelling. Het is het denken en handelen van de acteur zelf, dat de rol telkens weer opnieuw activeert, reanimeert, verlevendigt, doet opleven of tot

leven wekt. Zo is de acteur een ware resurrectie-kunstenaar, die de dode rol in zichzelf weer tot leven wekt.

Zoals een tovenaar tovert ook de acteur de illusie tevoorschijn van de rol die hij vertolkt, en dit doet hij uit de magische acteerhogehoed, die hij zelf is. Bij de goocheltruc van het acteren van de rol door de acteur, daar zijn de tovenaar, het toveren en het getoverde een en hetzelfde nl. de acteur zelf.

Als de magie van de rol niet echt is, hoe zou de acteur er dan mee geïdentificeerd kunnen zijn!? Acteur en rol hebben elkaar nog nooit ontmoet, daar de rol een fictie is en de acteur een werkelijkheid.

Het handelsmerk van de acteur is en blijft 'gebakken lucht' – daarin is hij een ongeëvenaarde meester-kok, die zijn theaterrestaurantbezoekers trakteert op een exquise gerecht, in de vorm van een theatervoorstelling.